І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: BArcly 7-5337
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: 435-8740

РІК LXXIV. Ч. 18. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 31-го СІЧНЯ 1967 р. ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 31, 1967 No. 18. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Понеділок, 30-го січня, 1967

В АМЕРИЦІ

32.3 МІЛЬЙОНА РОБІТНИКІВ МАЮТЬ ПРАВО ДІСТАТИ на 1-го лютого ц.р. збільшену мінімальну платню за одну годину праці до 1.40 дол., а на –го лютого 1968-го року до 1.60 дол. Число робітників, до яких відноситься закон про мінімальну платню, 1-го лютого ц.р. буде поширене на 8 мільйонів, а на 1-го лютого 1968 — на 1.1 мільйона. Але мінімальна платя для цих робітників цього року буде збільшена до 1 дол. і пізніше щороку буде збільшувана на 0.15 доляра, так що на 1-го лютого 1971-го року винесе 1.60 дол. Численні категорії робітників, які мають дістати збільшену мінімальну платню, вже тепер її мають, тому цього року фактично більшу платню дістають 4.6 мільйона.

БАНКИ ЗМЕНШИЛИ ВІДСОТКИ від позичок із 6 відсотків до 6.75 відсотка. Це сталося 27-го січня. День раніше, 26-го січня, великий банк Чейз Менгеттен повідомив про те, що зменшив відсотки від позичок до 5.5 відсотка. Представник цього банку заявив, що не буде достосовувати висоту відсотків до інших банків. Банк Канади повідомив про зменшення відсотків від позичок до 5 відсотків (із 5.25 відсотка). Чейз Менгеттен Банк діяв в порозумінні з урядом президента Джансона і про зменшення відсотків повідомив Департамент Скарбу та Федеральний Резервовий Банк в Ню Йорку.

МИСТЕЦЬКА КОМІСІЯ ВІДКИНУЛА НОВИЙ проєкт пам'ятника Франклінові Д. Рузвелтові у Вашингтоні, автором якого був Марсел Бреєр і Герберт Бекгард. В заяві про відкинення цього нового проєкту говориться про те, що такий проєкт вимагає найвищого стандарту під мистецьким оглядом, а предложений проєкт не відповідав цим критеріям. Голова Мистецької Комісії Вілліям Велтон сказав: „В цілому проблема проєкту пам'ятника великій людині є дуже тяжка, і її малохто досі щасливо розв'язав. Пам'ятник Лінкольнові є успішною розв'язкою і він встановив високий стандарт для нас, бо пам'ятник Рузвелтові має бути в сусідстві".

ПРИХИЛЬНИКИ КАНДИДАТУРИ РОМНІ стараються, щоб Ніксон вже тепер виявив свої карти, щоб знати було, чи він схоче старатися про президентську кандидатуру в 1968 році. Прихильники мишиґенського губернатора хотіли б вже тепер знати про плян колишнього віцепрезидента, бо тоді могли б вести успішнішу виборчу кампанію. Вони могли б твердити, що не варто іменувати Ніксона, бо він не має виглядів на перемогу, як не мав їх колись губернатор Тефт, змагаючись за номінацію з Айзенгавером в 1952-му році. Південні республіканці висувають Рокефеллера з Ню Йорку і сенатора Персі з Иллиной, чим розбити можуть республіканські сили.

КАНАДІЙЦІ ДОПОМАГАЮТЬ американським дезертирам. В Канаді діють дві групи, які інформують молодих американців, яким способом можна відтягнутися від покликання до військової служби, виеміґрувавши до Канади. Студентська Унія в справі мирової акції в Торонті і Комітет допомоги тим, що виступають проти війни, вислала більше як 1,000 брошурок в цій справі до ЗДА тим, які про це просили. Оцінюють, що в Канаді вже живуть кілька сот молодих американців, які втекли туди перед військовою службою. І це вони стараються про те, щоб збільшити свої ряди. Ціна брошурки-книжечки подана на 50 центів, але в дійсності книжечки висилають даром.

У СВІТІ

ДОГОВІР МІЖ ЗДА Й СССР ПРО ВИКЛЮЧЕННЯ КОСМІЧНОГО ПРОСТОРУ, ЗОКРЕМА МІСЯЦЯ Й ІНШИХ ПЛЯНЕТ, З ПЕРЕГОНІВ У ЗБРОЄННІ ТА З ЗАБОРОНОЮ ВСТАНОВЛЮВАННЯ НА ТИХ ПЛЯНЕТАХ ВІЙСЬКОВИХ ІНСТАЛЯЦІЙ, ПІДПИСАНО в п'ятницю 27 ц. м., на окремій церемонії в Білому Домі, на котрій головував президент Джансон. Договір з американського боку підписали державний секретар Дін Раск і амбасадор в ОН Артур Ґолдберґ, після чого підписали його британський амбасадор в ЗДА Патрік Дін і совєтський амбасадор Анатолій Добринін. Договір стане важним, коли підпишуть його найменш 5 держав, між ними ЗДА, Британія і СССР, але зараз у першому дні підписали його у Вашингтоні, Лондоні й Москві, де відбулись подібні паралельні церемонії, 62 різні держави. Сенат має його ще ратифікувати більшістю двох третіх голосів. Президент Джансона висловив у своїй промові надію, що колись американські й совєтські астронавти стрінуться — на базі підписаного тепер договору — на Місяці „як брати".

КЕРІВНИЙ КОМУНОКИТАЙСЬКИЙ ЩОДЕННИК „ДЖЕНМІНЬ ДЖІҐ ПАО" писав у зв'язку з побиттям китайських студентів у Москві, коли вони вертались з різних европейських столиць через Москву до Пейпінґу, що теперішні московські правителі подібні до колишніх царів, Гітлера і Ку Клюкс Кляну та є „совєтськими ревізіоністичними свиньми". На величезному вічі у Пейпінґу спалили манекени, що зображували Брежнєва і Косиґіна, а відповідні афіші закликали, щоб Брежнєва „зісмажити", а Косиґіна „повісити".

ДО СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ ПРИБУВ З ВІДВІДИНАМИ ЮҐОСЛАВСЬКИЙ ДИКТАТОР ТІТО, що його вітали на залізничній станції у Києві Брежнєв, Косиґін і інші большевицькі „достойники". Вони разом з Тітом, міністром закордонних справ Андреєм Громиком і командантом збройних сил членських держав т. зв. Варшавського пакту маршалом Гречком спершу брали участь у ловах в околиці Києва, а після того переїхали до Москви. Головною темою їх нарад мають бути такі справи, як плянований світовий з'їзд комуністичних ватажків, примирлива політика нового західньо - німецького уряду і т. п. Тіто Буцім-то є проти з'їзду комуністичних лідерів, що його хоче Москва.

СЕНАТОР РОБЕРТ КЕННЕДІ БУВ ГОСТЕМ університету в Оксфорді, Британія, де професори і студенти вчинили йому овацію, проте поставились неґативно до становища Кеннеді в справі В'єтнаму. Кеннеді заявився за політику президента Джансона і твердив, що вину у В'єтнамській війні має в першу чергу Північний В'єтнам.

ПІВНІЧНО - В'ЄТНАМСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ НҐУЄН ДУЙ ТРІНЬ ДАВ інтерв'ю лівому австралійському журналістові Вільфредові Бурчеттові, в якому підтримав попередню вимогу Північного В'єтнаму, що найпершою передумовою для будь -яких розмов про мирові переговори у В'єтнамі мусить бути „беззастережне" припинення американських бомбових налетів проти Північного В'єтнаму „та інших ворожих проти нього дій".

АМЕРИКА І СВІТ В ЖАЛОБІ ПІСЛЯ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ ТРЬОХ АСТРОНАВТІВ У ПЕРШІЙ КАТАСТРОФІ АМЕРИКАНСЬКОЇ КОСМІЧНОЇ КАБІНИ

Кейп Кеннеді, Флорида. — 27-го січня ввечері тут сталася велика трагедія, бо в пожежі, яка з невідомих причин вибухла в космічнім кораблі, згинули всі три члени залоги програми Аполло 1 — астронавти: полковник летунства 40-річний Вірджіл Ґріссом, підполковник летунства 36-річний Едвард Вайт і підкомандор фльоти 31-річний Роджер Чеффі. Астронавти Ґріссом і Вайт вже літали по космосі, Чеффі мав летіти вперше 21-го лютого в програмі Аполло 1. в якій мали брати участь три астронавти, і яка мала тривати 14 днів. Автронавти мали згинути, як передбачають фахівці, негайно. Рятункова акція була утруднена внаслідок густого диму. Астронавти підготовлялися до свого лету і сиділи в кабіні так, як мали сидіти під час подорожі довкола Землі. Президент Джансон висловив глибокий жаль із приводу цієї трагедії і сказав, що три астронавти згинули на службі своєї країни. Кабіна була на ракеті Сатурн 1, астронавти 5 годин випробовували все те, що буде потрібне до лету, аж нагло настав сильний спалах, і було по всьому. Представник Космічної Адміністрації Едвард С. Велш заявив, що Програма Аполло 1 має відбутися згідно з програмою. Аеронавтична і Космічна Адміністрація веде слідство в справі цієї трагедії. Слідство вестиме і Сенатська Комісія. Досі в катастрофах загинули 6 американських астронавтів: три згинули в летунській катастрофі, а три на летунській базі. Досі в космосі літали 36 американських і совєтських астронавтів і космонавтів, але ніхто з них не згинув в космосі. Скільки згинуло совєтських космонавтів на землі — цього не знати, бо СССР не повідомляє про трагічні випадки. 7-ма членна Комісія Космічної Адміністрації вже почала слідство. Сенатська Комісія, як заявив сенатор Клінтон П. Андерсон, почне слідство після закінчення праці Слідчої Комісії Аеронавтичної і Космічної Адміністрації. Представник цієї Адміністрації гадає, що ціла програма висилки американських астронавтів на Місяць буде припізнена на які 4 місяці. Лет до Місяця мав відбутися вже при кінці 1968 або 1969-го року, а тепер він може буде перенесений на кінець 1869-го року, або аж на початок 1970-го року. Кабіна, в якій згоріли астронавти, вартувала коло $ 35 мільйонів. Космічний корабель так знищений, що його неможна направити, але ракета Сатурн в дійсності майже не пошкоджена. Похорон астронавтів відбудеться у вівторок 31-го січня з військовими парадами. Астронавтів Ґріссома і Чеффі похоронять на Національному Цвинтарі в Арлінгтоні під Вашингтоном, а астронавта Вайта на військовому державному цвинтарі у Вест Пойнті, Н. Й. З цілого світу надійшли вислови співчуття від голов держав та різних визначних осіб.

Вірджіл І. Ґріссом

Едґар Т. Вайт

НОВИЙ ТОМ „ЕТИМОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ"

Вінніпеґ. — Тут у виданнях Української Вільної Академії Наук вийшла шоста частина „Етимологічного словника української мови" проф. Яр. Рудницького, що охоплює букви В-Г (стор. 481-578). Як відомо , цей словник почав появлятися частинами в 1962 році й з того часу кожного року точно виходили з друку окремі зошити. Цілість запляннована на 20 частин.

Пошкоджено бомбами 2 амбасади й 4 консуляти Юґославії в ЗДА й Канаді

Вашингтон. — В неділю 29 січня ц. р. досвіта вибухли майже одночасно бомби чи пак динамітові палочки, підкинені під юґославські амбасади у Вашингтоні й Оттаві в Канаді, як також під консулятами Юґославії у Ню Йорку, Шикаґо, Сан Франсіско і Торонто. Ніде нікого не поранено. Вибух у Вашингтоні був такий сильний, що стрясло сусідніми будинками, з яких посипались на вулицю вибиті вікна. Юґославський амбасадор Валько Міцуновіч спав тоді у своїй резиденції за кілька бльоків від амбасади. Державний Департамент висловив йому негайно свій жаль з приводу того замаху та заявив, що переведе суворе слідство і поверне заподіяну шкоду. Добру волю американських державних властей потвердив названий юґославський амбасадор, який після своєї телефонічної розмови з Београдом заклав формальний протест та зажадав покарання винуватих і зворот коштів. Речник юґославської амбасади закинув зразу же юґославським політичним емігрантам — „зрадникам", що це вони уладили той добре зорганізований терористичний замах. В ЗДА перебуває кругло один мільйон сербів, хорватів, словінців і чорногорців — а більшість їх — це противники режиму Тіта. Той скоординований терористичний замах зроблено саме в 22-гу річницю втечі з Юґославії 21-річного короля Петра II, коли до Юґославії вступили були гітлерівські війська. Після війни Петро II вже не відзискав свого престолу. Не виключене, що ті замахи — це була комуністична провокація.

У виборах в Японії виграв знову прихильний Америці уряд

Токіо. — В недільних парляментарних виборах в Японії виграла знову прозахідня й проамериканська консервативна Ліберально-демократична партія уряду прем'єра Ейсаку Сата. За неповними щез вітами, ця партія ними ще з більше, як 244 мандати у 486-членному парляменті, себто більше, як половину мандатів, а — за газетними звітами — число здобутих урядовою партією мандатів щораз підвищується. Покищо комуністи здобули тільки 2 мандати. Гадають, що опозиційні соціялісти не здобудуть більше 144-ох мандатів, що їх мали в останньому парляменті. Ліберально-демократична партія мала в останньому парляменті 283 мандати.

Посол Михайло Стар про значення Актів 22-го Січня

В неділю, 22-го січня ц.р. велика Українська Громада міста Торонта в Канаді, як і численні інші наші громади в Америці і Канаді, відзначила врочисто роковини віко-помних актів 22-го січня 1918 і 1919-го років. Головним промовцем на тому святі був добре відомий українцям у Канаді та в світі, зокрема в Америці, колишній міністер праці Канади в уряді прем'єра Джана Діфенбейкера, теперішній посол до канадійського парляменту та заступник Діфенбейкера, як лідера опозиції, Михайло Стар, уродженець Канади, син українських еміґрантів з Галичини. Повний текст промови п. Стара, що його одержала „Свобода" в написаному поправною українською мовою рукописі автора, друкуємо на 2-ій сторінці в цьому числі: *На фото:* посол Михайло Стар і фотокопія його рукопису доповіді про значення Актів 22-го січня.

Антін Шаран очолив новообрану Управу УНДому в Джерзі Сити

Джерзі Сити. — В неділю 29-го січня, тут відбулися річні загальні збори Українського Народного Дому, одної з наймодерніших того роду українських громадських установ в Америці, в результаті яких обрано нову Управу з Антоном Шараном, колишнім довголітнім головою Відділу УККА та від років головою Окружного Комітету Відділів УНСоюзу, на чолі. Із звітів виходило, що з кінцем грудня 1966-го року УНДім в Джерзі Сити нараховував 205 членів та мав, крім виплаченого модерного будинку й його устаткувань, включно із штучним охолоджуванням, понад 24 тисячі долярів готівки. Річні прибутки Дому виносили понад 84 тисячі долярів. Народний Дім, в якому мають свої приміщення всі місцеві громадські установи, зокрема мають свої домівки організації молоді Пласт і СУМА, є головним тереном громадської активности, яку й сам проявляє, організуючи клюби молоді, лекції українських танків, жертвуючи на добрі народні цілі й подібне. Під час зборів обмірковувано можливості поширення цієї активности. В річних зборах, якими проводив ред. А. Драган а секретарював п. Микола Метришин, взяло участь 115 осіб з-поміж усіх прошарків місцевих громадян. До нової Управи, яку очолив п. А. Шаран, крім нього були обрані: Адам Тизьо — заступник голови, Микола Петришин — секретар, п. Ярмола — касир; Контрольна Комісія: пп. Білик, Вірт, Баран, Боднарук і Семчишин; Рада Директорів: пп. Болотянський, Ольга Барна, Ів. Берецький, Гр. Бура, Челяк, Юриц, Гела, Киричак, Мелания Мілянович, Котович, Стейн і Васько.

УНРада запротестувала проти відвідин Підгорного в Папи

Ню Йорк. — Радіостація WINS, яка постійно передає вістки, повідомила в понеділок, 30-го січня рано, що „Українська Національна Рада, яка в екзилі репрезентує 45-мільйоновий український нарід, зголосила протест проти прийняття Папою Павлом Шостим на авдієнції совєтського президента Підгорного, мотивуючи це тим, що Підгорний належить до уряду, який нищить церкви та бореться проти релігії". Рівночасно поінформовано, що пляновані відвідини Підгорного в Ватикані вже відбулися „без дипломатичного церемоніялу". У повідомленні не сказано, що було темою розмови під час відвідин, але подано здогад, що Ватикан може старатись нав'язати контакт та здобути деякі полегші для католиків, що в тяжкому положенні у Совєтському Союзі. У ранішніх газетах та перших повідомленнях пресових аґенцій в понеділок рано, як це число „Свободи" друкувалось, ще не було інформацій про ці відвідини.

Впр. о. Архимандрит Андрій Кущак висвячений на єпископа й голову УПЦ в Америці

Ню Йорк. — Згідно з повідомленням нюйоркського щоденника „Ворлд Джорнел Трібюн" з неділі 29 січня ц. р., в суботу 28 січня ц. р. відбулася в Ню Йорку консекрація Впр. о. архимандрита Андрія Кущака з Міннеоли, Н. Й. на титулярного Єпископа Евкарпії та на голову Української Православної Церкви в Америці. Проводив консекрацію, яка відбувалася в греко-православнім архидієцезальнім соборі св. Трійці в Ню Йорку, архиєпископ Яковос, примас Грецької Православної Церкви Північної і Південної Америки в асисті митрополита Германоса з Гієрополісу та єпископа Сіласа з Амфіполісу. Архиєпископ Яковос перевів консекрацію, як екзарх Константинопольського Православного Патріярха. Впреосв. Андрій Кущак, 65 літ, народжений в Західній Україні і в 1928 році прибув до Канади. На священика він був ординований в 1932 році і був після того душпастиром багатьох українських парафій в Канаді, в Пенсилвенії та в Ню Йорку.

ЗУАДК ПОРУЧАЄ СТВОРИТИ УКРАЇНСЬКИЙ „КОРПУС МИРА"

Філядельфія. — Екзекутива Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК), яка нараджувалась тут у власному домі в суботу 28 січня ц. р., підтримала ідею президента ЗУАДК-ту д-ра В. Ґалана, щоб старатися створити з американсько-українських студентів рід „Корпусу мира", який допоміг би своєю працею зберегти Европейський Відділ ЗУАДК-ту на іншій базі, ані ж вона була досі. З цією ціллю ЗУАДК скличе внедовзі окрему нараду з представниками СУСТА й Ліґи Молоді Північної Америки та зорганізованого українського лікарського світу, при чому ЗУАДК зразу заповідає, що студенти й студентки, які зголосились би до такої добровільної суспільно - харитативної праці серед українських залишенців в Европі, дістали б зворот коштів подорожі й частини утримання. Зате централя ЗУАДК не всилі платити по 12.000 дол. річно на утримання Европейського Представництва. Рішено назвати новозакуплений дім при 6-ій вул. і Рузвелт Евеню „Домом Українських Ветеранів", розуміючи під цим ветеранів не тільки Українських Армій, але й громадської праці. У тому домі є 15 помешкань. Рішено старатися за купно сусідських посілостей, — всі вони самовистачальні. Рішено у принципі заснувати подібні Доми Ветеранів у Шикаґо й Фініксі в Аризоні і для цієї цілі заснувати Будівельний Фонд до висоти 500.000 дол. із мінімальним уділом дол. 1.000. Справу перенесення архіву ЗУАДК-ту до Українського Архіву при університеті в Міннеаполісі вирішить найближча Дирекція. Потверджено 2 стипендії для студентів, що хочуть студіювати суспільну службу. Вислухано звітів про стан збірки Коляди та про недалеку появу книжки „Історія ЗУАДК". — У засіданні Екзекутиви взяли участь д-р В. Ґалан, що проводив, проф. Б. Гнатюк, дир. І. Поритко. інж. І. Скіра, Оксана Ґенґало, Анна Сивуляк, Катерина Пелешок, І. Харамбура, Марія Варвара й ред. Іван Кедрин. Пані Олена Лотоцька звітувала після перерви про суспільно-харитативну службу ЗУАДК-ту на терені Філядельфії.

Під час зустрічі „Слова" ред. Б. Кравців говорив про п'ятий з'їзд письменників України

Ню Йорк. — В суботу 28 січня ц.р. у великій залі Українського Інституту Америки відбулося поширене засідання Президії Об'єднання Українських Письменників „Слово", в якому взяло участь, крім членів президії, ще яких двадцять письменників — членів Об'єднання. Темою засідання —крім організаційних справ — було також видання нового третього збірника „Слово" та справи Літературного Фонду. Після засідання, в рамцях зустрічі письменників з Громадянством відбулася доповідь ред. Богдана Кравцева про П'ятий з'їзд Письменників України. У півторагодинній доповіді, виголошеній при вщерть заповнених залях — понад 150 осіб — ред. Б. Кравців перевів аналізу трьох основних річищ з'їздових доповідей та виступів, що ними були питання української мови й культури, конфлікт між старшими й молодшими поколінцями літераторів в УССР та боротьба з українським буржуазним націоналізмом. Ред. Б. Кравців підкреслив, що виступи офіційних режимних і літературних чинників на V-ому з'їзді були викликані головним чином глибокою й активною опозицією свідомих національно українських кіл проти русифікації і продовжуваної режимом політики спрямованої на злиття мов і культур.

РЕД. Р. ДАНИЛЕВИЧ ДОПОВІДАТИМЕ В ДІТРОЙТІ

В суботу 11 лютого відомий католицький діяч ред. Роман Данилевич виголосить у Дітройті доповідь п. н. „Наші завдання на тлі II Ватиканського Собору". Доповідь відбудеться о год. 7:30 веч., в залі У. В. Школи, при вул. Генлі ч. 3056, заходом місцевого відділу УКАО „Обнова".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сити і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Національне свято Канади

Наша сусідня, дружня країна Канада відзначає цього року 100-річчя державної незалежности — сторіччя свого вільного розвитку, як держави, і століття вільного розвитку мозаїки етнічних груп, які заселювали і заселюють, будували й будують Канаду. Четверте місце за кількісним складом займають у тій країні українці, які минулого року відзначали 75-ліття свого поселення. Ще донедавна займали вони третє місце, але поступились німцям, які можуть вільно еміґрувати із своєї батьківщини, в той час, як для українців з УССР шлях заґратовано.

Але справа не в порядковому місці, а в свободі, що її мають наші брати й сестри в Канаді, у їхній енерґійності, в тому, що нині вже немає в Канаді таких установ, підприємств, наукових закладів, де б не було на відповідальній праці української людини: федеральні міністри, посадники міст, радні, королівські радники, інженери, вчителі, викладачі високих шкіл і т. д. А впарі з цим українці Канади, користуючись свободою, плекали, розвивали й розвивають самобутню українську культуру, зберігають українську мову, рідні Церкви, творять свою літературу, культуру. Між багатьма видатними канадійськими діячами, що стали завдяки динамізмові, здібностям і свободолюбству українців — щирими друзями національної України, назвемо хоча б теперішнього провідника опозиції, колишнього прем'єра Канади Джана Діфенбейкера, який уперше на форумі ОН запитав Москву: „А що з вільнолюбними українцями?". Або ж назвемо видатного канадійського поета і перекладача проф. Ватсона Кірконелла, який так багато прислужився українській культурі, переклавши твори Т. Шевченка та інших кращих наших поетів на англійську мову.

Американських українців лучить з українцями Канади не лише спільне походження їх самих чи їхніх нащадків, а й спільні змагання за визволення України, спільні зусилля в розбудові Америки і Канади, спільні Церкви, спільне культурне коло. Вже традиційними стали щорічні зустрічі українців Америки і Канади то в Торонті, то в Боффало, обмін пластунами та сумівцями влітку під час таборувань молоді, спільні з'їзди різних товариств і організацій. Дедалі ширшають зв'язки українців ЗДА і Канади через Український Народний Союз: більше й більше українців Торонта, степів Манітоби та Саскачевану, наших студентів у Монтреалі, інтеліґенції в Оттаві — дедалі більше з них стають членами УНС, знаходячи в ньому не лише вигідне забезпечення, але й здійснення співпраці українських людей у різних країнах, задоволення з спільної праці — для спільної мети. В Українському Народному Союзі, який живо і активно не тільки цікавився, але й опікувався українськими поселенцями в Канаді вже в останньому 10-річчі минулого століття, коли українці Канади ще тільки починали організуватись, проявляється і здійснюється ця найтісніша пов'язаність і співпраця українських поселенців та їх нащадків по обидвох боках ріки св. Лаврентія. Факт, що канадійські українці мають сьогодні своїх чотирьох репрезентантів в Головному Уряді УНС: заступника головного предсідника, головного контролера і двох головних радних, говорить своєю мовою, як і своєю мовою говорить вклад УНСоюзу у всебічний розвиток українців Канади.

З нагоди 100-річчя державности Канади, у Монтреалі відбудеться цього року Світова Виставка „Експо". Тисячі й тисячі українців та американців українського походження поїдуть до Канади, щоб оглянути Виставку, зустрітися з своїми рідними та знайомими. Знову буде добра нагода здійснювати нашу, вже традиційну, співпрацю, можливо декому з українських мистців доведеться виступити й на Світовій Виставці, поруч із мистцями - українцями з Канади, щоб показати канадійцям зразки українського мистецтва. Напевно зміцнюють при тій нагоді і союзові зв'язки між українцями обох країн, адже спільні інтереси і завдання ведуть одним шляхом — до співпраці.

Національне, державне свято Канади є радісною подією для всієї української спільноти, по всіх країнах світу, бо здобуті в тій країні українцями успіхи є нашими спільними успіхами.

Михайло Стар

МОВА 22-ГО СІЧНЯ

(Доповідь на Святі Державности і Соборности 22-го січня 1967 в Торонті)

Я вдячний урядові Торонтського Комітету Українців в Канаді за запрошення взяти участь та за нагоду промовити до вас, присутніх!

День Української Державности 22-го січня знайшов місце не лише в українському календарі, але і серед багатьох вільних народів, як день української державности.

На багатьох державних будинках повівають в цей день жовто-блакитні українські прапори!

Державні мужі відзначують цей день окремими проклямаціями, що в 1918 році український нарід створив свою незалежну демократичну Українську Народну Республіку!

Так, світ чимраз більше знає, що тоді постала українська держава. Він знає також, що вона одна з перших впала жертвою комуністично-московської аґресії! Світ знає, що український нарід не є господарем на своїй землі!

Політичні і державні діячі на міжнародній арені, а зокрема — в Об'єднаних Націях, не раз бачать представників України! Але, приглянувшись їм, прислухавшись їхнім виступам, пізнають, що вони є речниками не-українського народу, не української держави, а лише повторюють те, що перед ними сказали представники СССР!

Не треба бути надто спостережливим, щоб, поїхавши на Україну, завважити, що вона не є суверенною державою, що вона не має своєї суверенної влади, що вона не має своєї валюти, своєї армії! Та що на глум в так званих урядових аґенціях України — вживається частіше російської, як української мови!

І доводиться часто питати себе — чому це так? Чому ж росіяни, які опанували Україну, не зліквідували державних форм її? Чому вони зберігають членство її в Об'єднаних Націях? Чому весь пропаґандивний апарат СССР трубить про те, що Українська Радянська Соціялістична Республіка є вільною державою?

Пояснення на те можна давати різні.

Але я переконаний, що головною причиною того стану є те, що український нарід, створивши свою державу в 1918 році, ніколи не забув про неї!

Так, український нарід хоч впав жертвою воєнної аґресії комуністичної Москви — ніколи не перестав бути собою і зберіг свою ідентичність, навіть в найстрашніших обставинах політичного поневолення, економічного визиску і поліційного терору!

Так, воля українського народу — бути собою! — довела до того, що Москва не відважилася зліквідувати хоч би формально, української державности!

Сьогодні, з перспективи майже півстоліття, нам легше зрозуміти ту велику трагедію — втрату новоствореної вільної держави українського народу.

Не є для нас таємницею, що між першою і другою світовою війною було не мало таких чужих, а навіть і своїх, критиків, які упадок української держави в 1921 році — вважали доказом нашої незрілости!

Декому не містилося в голові, як 40-мільйоновий нарід міг впасти жертвою московського поневолення!

Сьогодні це нам легше зрозуміти! Ми бачили, як у висліді другої світової війни не один, а цілий ряд народів впав жертвою московсько-комуністичної тиранії! Вони втратили свою державність, мимо того, що були навіть союзниками західних демократій! Вони піддалися комуністичній аґресії, мимо того, що мали змогу впродовж 25 років спостерігати практику комунізму!

Ми бачимо, як навіть поза комуністичним світом важко визрівають нові держави! Ми бачимо, що мимо всесторонньої допомоги держав західного світу — є цілий ряд держав Азії, Африки, які не можуть розбудувати свого державного буття, хоч мають на це більш пригожі обставини, як Україна в 1918-20 роках.

Але український нарід мусить мати свою власну відповідь на те, що довело до створення та до упадку нашої державности!

Ми мусимо самі собі поставити питання, чи ми справді сказали своє тверде слово, чи ми справді — своєю поставою — доказуємо, що проголошення Універсалу 22-го січня 1918 року раз і на все опреділило нас в категорію державних націй, та що ми такою хочемо остатись!

Так, український нарід своїми ділами засвідчує свою відповідь! Він ніколи не заламався в неволі! Мимо того, що мільйони його синів і дочок гинуло на засланнях і вмирало від штучного голоду! І коли в 1941 році воєнна завірюха прийшла на Україну, то наш нарід виступив проти обох окупантів: гітлерівських нацистів і сталінських комуністів!

Здавалось, що жертви і знищення другої світової війни захитають його віру в себе!

Але це були лише надії окупанта!

Наш нарід не заламався! Чи то в обороні своєї Церкви, чи в обороні української мови, пісні, науки чи культури — він все і завжди доказував, що він був, є і хоче лишитись собою!

Ми могли розуміти, коли ґенерація з першої світової війни так твердо змагалась за украінську державу!

Було великою несподіванкою для багатьох, що 25 років пізніше — нове покоління пішло їхніми слідами в часі другої світової війни!

Але як може пояснити комуністична влада на Україні, що там тепер 50 років від створення української держави — вона мусить ареш-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НІМЕЦЬКА ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА НА НОВИХ ШЛЯХАХ

Мюнхен. — Новий уряд Західньої Німеччини (коаліція між християнськими демократами і соціял - демократами) відбув свою першу політичну пробу при розмовах з урядом Франції. У звідомленні, що його дав цей уряд парляментові й пресі, висловлено бажання зміцнити співпрацю і приязнь між Францією та Німеччиною, хоч, як говорив прем'єр Кізінґер, у переговорах обох урядів були справи, в яких згоди не досягнено.

Німецький уряд стверджує з задоволенням, що президент де Ґолль обіцявся допомагати Західній Німеччині нав'язати контакт з країнами совєтського бльоку. Делеґати німецького уряду в Парижі, Кізінґер і Брандт, дали зрозуміти де Ґоллеві, що Німеччина не буде претендувати на атомову зброю.

Це прийнято прихильно в Парижі і в Вашинґтоні, хоч з різних причин: французький уряд не бажає атомового озброєння для Німеччини, пам'ятаючи дві світові війни, що почалися з волі німецьких урядів; у Вашинґтоні цю відмову постараються використати як „козир" у переговорах з Москвою про замирення в Европі. Адже ж Москва не вгаваючи твердить у своїй пропаґанді про німецьких „мілітаристів і реваншистів", готових розпалити третю світову пожежу.

Таким чином уряд Західньої Німеччини, до певної міри, вискочив із небезпеки — бути об'єктом спору за вплив між двома державами — ЗДА і Францією.

Хоч Франція вийшла із НАТО, 60.000 французького війська і залога в Західньому Берліні лишаються в Німеччині. Між НАТО і Францією йдуть переговори про становище французьких сил на території Німеччини на випадок аґресії зі Сходу. Це, очевидно, буде записане в договорах не для оголошення.

Найважливішою проблемою німецького уряду є тепер політика щодо державсателітів. Румунський комуністичний уряд в совєтському бльоці займає позицію дещо подібну до позиції Франції в Західній Европі. Хоч Франція в господарській ділянці знаходиться під впливом американського капіталу, де Ґолль підкреслює у своїх заявах, що політика його уряду незалежна від Вашинґтону. Так і румунські комуністи на своїх з'їздах і в урядових деклараціях відкидають „опіку" Москви, хоч кожному ясно, що без цієї „опіки" комуністична диктатура в Румунії негайно зазнала б катастрофи.

Ці настрої комуністичних урядів у „народних демократіях" проти Москви хоче використати уряд Західньої Німеччини. Уже німецька делеґація протягом одного місяця відбула наради з урядами Румунії, Болгарії і Чехо - Словаччини — в Букарешті, Софії і Празі. Цими днями німецькі дипломати побували в німецькій столиці — Будапешті — на переговорах. Німецький уряд має намір створити нормальні дипломатичні зносини з усіми „народними демократіями" (само собою, крім совєтської зони Німеччини). До Бонну має приїхати в березні ц. р. румунський міністер закордонних справ Манеску, щоб підписати формальний договір з німецьким урядом.

Цей „бунт сателітів" викликав занепокоєння в Москві. Несподівано в Польщі з'явилася керівна трійця СССР: Брежнєв, Косиґін і Підгорний - Подґорний 17 січня. Про зміст переговорів нічого невідомо, але немає сумніву, що головною темою їх була нова політика Бонну щодо сателітів.

До Москви їде на розмови юґославський президент Тіто.

Для Москви, як і для Німеччини, в цих обставинах справа Польщі та совєтської зони Німеччини творить найтяжчу проблему. В інтересі поляків, щоб теперішній кордон по Одрі - Ніссі став міжнародно визнаним кордоном між Польщею і Німеччиною. Є всі дані за те, що уряд і парлямент в Бонні, хоч з „серцем сокрушеним", пішли б на такий договір, але з умовою, що буде зліквідована „німецька демократична республіка" на чолі з комуністом Ульбріхтом.

Ґарантія кордону з Німеччиною розв'язала б руки польському урядові, який бачить, що досі єдиним охоронцем кордону по Одрі-Ніссі є Москва. По суті, забезпечення цього кордону і його міжнародне визнання зробило б для Польщі непотрібною „опіку" СССР, що має свої армії на польській території. Мало того: в такім разі польський уряд не був би заінтересований у „Німецькій демократичній республіці" Ульбріхта, де знаходяться 22 совєтські дивізії.

Трудно передбачити дальший розвиток подій у зв'язку з новою ініціятивою німецького уряду в Середній і Східній Европі. Слід, одначе, ствердити, що його спроба підважити вплив Москви в „народних демократіях" є доцільна. У Німеччині втратили надії на те, що „дядько Сем" залагодить усі справи в Европі і допоможе німцям в об'єднанні розірваної території. ЗДА заклопотані подіями в Азії. Отже, в Бонні вирішили шукати власних шляхів.

П. А.

І ТАМ ПЕРЕВЕРТАЮТЬСЯ АВТА

„Позаштатний кореспондент" московської „Правди" від 24 січня повідомив про випадок, що стався в Україні, поблизу міста Суми: на обмерзлій дорозі перевернувся автобус, загорівся мотор, однак 36 пасажирів не могли вийти з автобуса, бо він упав дверима до землі. Кожної секунди могла вибухнути бензина. Шофер П. Кибенко — „виявив малодушність і втік". Але три мужчини не розгубились, вибили діру в даху, і так всі пасажири були врятовані. У совєтській пресі дуже рідко коли подаються такі вістки, але й там трапляються катастрофи з автами та літаками.

М. Ценівський

ЩЕ ПРО ТЕРМОПІЛИ

П. Сім'янців („Свобода" з 13 січня) робить мені кілька закидів за статтю, в якій я зреферував уступ про Спарту із книжки Гобарта й Гопера про Грецію („Свобода" ч. 240, 241). Зокрема, звернено мені увагу на те, що тоді всюди було невільництво.

Це правда. Одначе, не всюди було однаково. Коли б дійсно спартанець лише „потягнув часом невільника патиком", то це ще нічого. Та ба, спартанці були дуже жорстокі для своїх хлопців, і не один хлопчина під буками помер за те, що не вмів красти. Коли так робили спартанці із своїми хлопцями, то як мусіли поводитися з невільниками?

Тож згадані автори й кажуть, що спартанська таємна поліція уважно стежила за невільниками, і коли бачила, що хтось із них міг би вибитися на щось краще, ніж бути вічним рабом — убивали його.

Не так було в атенців. Вони поводилися лагідніше з невільниками, мали їх лише по 2-3, себто це була, сказати б, домашня прислуга. В старовинному Римі невільник міг дочекатися свободи, римського громадянства; колишні невільники ставали навіть сенаторами. Про це довідуємося із книжки Светонія „12 цезарів", де автор цитує, що за вбивство невільника покарали пана.

Атенці довго спротивлялися спартанським комуністам, щоб вони не накинули їм своєї системи та не „визволили" їх, як українців „визволили" московські комуністи.

Спартанців ані я, ані згадані два англійські автори перші не назвали комуністами. Ще в 80-их і 90-их роках минулого століття у шкільних підручниках було сказано, що спартанці були зорганізованими комуністами. Але тоді ми ще не прикладали до того великої ваги, бо ще не пізнали на власній шкурі, що це за птиця — комуніст.

Спартанці вважали крадіж чеснотою, і тому я навів приклад, як війт з одного галицького села дізнався про те, як московські комуністи дивляться на справу крадежі.

Цитата про „тупоумних спартанців" не моя, а авторів книжки. Але вона не могла бути „вирвана живцем із Маркса - Енґельса", бо московські комуністи ніколи такими словами не характеризували спартанців. Вони спартанців лише вихвалюють тому, що це були чи не перші в історії добре зорганізовані комуністи. Про це я мав не одну нагоду прочитати у російських комуністичних шкільних підручниках, що їх понавозили большевики після „визволення" Галичини.

П. Сім'янців каже, що зрада завжди погана річ. Але є зрада і „зрада". Українська Радянська Енциклопедія таврує гетьмана Мазепу як зрадника. Російський енциклопедичний словник (обидві книги з 1964 р.) каже лише: „Мазепа намагався відірвати Україну від Росії"; зрадником його не зве. „Олеся" Бориса Грінченка для татарина була зрадницею, для нас вона дитина - героїня.

П. Сім'янців каже, що хоч спартанці не передали наступним поколінням таких безсмертних мистецьких і літературних творів як атенці, все ж залишили „воєнне мистецтво, а це теж щось значить".

Не дуже того мистецтва залишили спартанці. Вони були завзяті консервативісти, держалися, так сказати, „квадратового колеса", не поповняли війська новою кров'ю, лише все комуністичною аристократією, а це, крім інших причин, було також причиною упадку Спарти.

Коли вже мова про „воєнне мистецтво" — пригадав я собі ще ось таке. Славного англійського письменника Оскара Вайлда засудив суд на кару п'ять років тюрми за „приятелювання з хлопчиками" на спартанський спосіб. Приятелі хотіли витягти Вайлда з тюрми, збирали підписи у цій справі. Зайшли і до одного славного англійця (прізвище його, на жаль, я вже призабув) і заявили: „Ваш підпис багато зробить". На це англієць: „А хто це той Вайлд?" (Він може і знав, але захотів пожартувати). — „Це ж визначний письменник". — „О, як письменник, то я не підпишу. Якби він був генерал, я підписав би". — „То ви ставите письменника нижче від генерала?!" — „А так", — відповів спокійно англієць. — „Ну, а Шекспіра?" — „Шекспір письменник славний, та я таки вище ставлю славного генерала". І не дав свого підпису.

Це я навів для того, щоб доказати, що кожна справа має два кінці. І кожний у державі, де панує свобода слова, дивиться на всяку справу по - своєму. Нам треба обох кінців, себто і добрих генералів і добрих письменників

Вкінці ще зазначу, що уступ, в якому сказано, що 300 спартанців під Термопілами сиділи спокійно та зачісували собі волосся, це цитата грецького історика. І що я ніяких своїх поглядів не подав у тій статті про Термопіли. Дивує мене лише, чому п. Сім'янців ні словечком не згадав, що спартанці були добре зорганізованими комуністами, про що можна довідатися також із енциклопедій не лише американських, але й інших.

Я нікому не накидаю моїх поглядів. Заголовок „Не порівнюймо Крутів із Термопілами" дав я тому, що спартанці мали до помочі по сім людей, а крутянці їх не мали. Давати за приклад комуністів, коли наші вояки билися проти комуністів, не випадає. Дивує мене, чому п. Сім'янців у своїй статті зовсім не згадав, що спартанці справді були комуністами.

● Суд у Лондоні засудив на 4 роки в'язниці Сесіля Вільяма Мульвену, народженого з мами француженки й батька австралійця, але британського громадянина й постійного мешканця містечка Савтенд, за те, що він, подавши фальшиві дані, подбав за британський пашпорт для одного члена совєтської торговельної місії. Прокуратор виразно натякав, що Мульвена міг займатися шпигунством, але не було на це доказів. Два совєтські „торговельники", з якими він стрічався, зникли з овиду.

Фотій Мелешко

ЗМІЙ

Оповідання

(3)

— Ой, Іване, Івасику, та на кого ж ти мене покинув? Та чи я ж тобі не догоджала та чи я ж тебе не доглядала, досхід сонця не будила, до роботи не підганяла, раненько снідати не давала? Та на кого ж це ти мене, молодую, безталанну, покинув? Добра тобі, мій дорогенький покійничку, за це і в пеклі не буде. А тепер у мене ні дружини, ні дитини. Он у сусідів аж по п'ятеро їх у хаті. А мені ти хоч би одно лишив на потіху та добру пам'ять. Хоч тобі за кілька років перед смертю наче було й мову відібрало, та все таки я мала до кого обізватись, чи, прости мені, мала до кого хоч вилаятись і душу відвести ... А під кінець твого життя, за кілька днів перед смертю, ти таки не витримав і так до мене гарно заговорив, що аж дух радувався. От думала собі: Тепер ми наново гарненько та любенько заживемо. А ти взяв та й віддав Богові твою смиренну душечку ...

І вона ще дужче затужила і знову:

— Ой, Іване, Івасику, та ж прокинея, на свою бідну Антонинку ще хоч раз подивися. Ох, а коли з соснової труни не можеш встати, то хоч змієм вогненним, іскравим з того світу до мене прилітай! ...

— Свят, свят ... — промовляли та христились люди, що близько неї за домовиною йшли. — Хай Бог милує, вона таки приплаче та притужить собі змія ...

— Хіба така не приплаче? .. Ач, як тужить, аж вис. Так можна не то змія, а самого люципера приплакати. А як покійничок був живий, то й говорити йому не давала, якимсь зіллям напувала ...

А Антонина далі:

— Ой, Іване, Івасику, та я ж тебе ще за дівоцтва так любила, всім серцем кохала, аж дух, бувало, в грудях запирало, аж жижки дрижали. — А по цих словах відразу до одного із шести парубків, що несли на марах труну: — Харитоне, уважай, то ж ти під марами найвищий і так їх перехнябуєш на один бік, що з них ще труна полетить на землю. Та й недонесете мого бідного небіжчика цілим на гробки. Присідай трохи, Харитоне, прихиляйся, або хоч у колінах ноги згинай, — і за цим ще жалібніше затужила.

Тим же замітом молода вдовиця звернула людську увагу на парубка Харитона, якого перед тим тут — ніби ніхто й не бачив. Він же був уже давненько такий літній, що його прозвали дід-парубок. Походив він з бідної Садиківської родини. Чому так довго засидівся в парубках — хто його знає. Тепер же всі покмітили, що замість Антонини так на нього подіяв, що він мало не навприсядки пер мари з меншими за нього парубками.

— Чого доброго у них може щось вийти — він старий парубок, а вона вдовиця-молодиця, — шепнула одна жінка сусідці.

— Ой, мабуть, не вийде, не вийде! — відповіла та. — Отаким тужінням вона неминуче приплаче собі змія...

Та вже особливо, наче для підтвердження отого „приплачення", затужила Антонина, коли домовину спускали в яму. Вона так своєю тужбою дошкулила, що за нею і всі заплакали. Один тільки небіжчиків рідний дядько Олекса бадьорився, не плакав, даючи належні вказівки. Він же всіх запрошував і на обід.

— Прошу, добрі люди, миряни хрищені, на обід за душечку мого небожа Івана. Запрошую до небіжчикової оселі, тепер наче вже до моєї хати. Приходьте й поживіться, чим нас Бог обдарував ...

Почувши оті слова дядька Олекси, прибита горем Антонина стрепенулась від гніву та й шепнула собі: „До твоєї хати?! А дзуськи, дядьку Олексо, не хочете?"..

Дядько Олекса, звичайно того не чув і спокійно поводився, як то й належиться головній особі на похоронах. Цілий той сумний день він не мав шапки на голові, бо так годиться під час похорону. Ходив відважно, кожне слово вимовляв діловито. І все приказував: „Без Бога ні до порога, а з Божою поміччю Іванова душечка може спокійно й на той світ відійти. І всі ми там будемо, тільки не всі разом ..."

І під час поминального обіду за душечку Івана дядько Олекса всім орудував, наче давній господар оселі. Він мирян припрошував сміливо брати до рук усе, що Бог на стіл послав, наливав по чарці, а тим парубкам, що на марах небожа на гробки віднесли, так і по дві наливав.

Пиріжки випікали, обід готували дядина Явдоха та Антошина мати, смиренна старенька жінка Пріська. Сама ж цілком тепер самостійна господиня цієї хати, Антонина, поводилась так, наче чужа, несмілива гостя, сидячи в кінці лави аж коло мисника.

Люди при цьому поминальному обіді, як то воно й належиться в таких випадках, згадували добрими словами покійного Івана. Як неодне, то друге сказало потішне слово й для бідної молодої вдовиці Антонини. Часом якесь щире слово так її зворушувало, що в неї показувались сльози, і вона їх кінчиком хустини втирала. Антонина, здається, тільки один раз під час цього обіду обізвалась, а то:

— Чого ж це ти, Харитоне, не обідаєш як слід? Поклав ложку, похнюпив носа та й зажурився.

— Та ні, я їм — це тільки передишку роблю.

— Мабуть, ноги болять... Прости мені, що я веліла тобі під марами підгинатись.

На це вже Харитон не відповів. Люди почали із-за столів виходити. Та може тільки вдавали, що не чули, що Антонина сказала Харитонові.

***

По обіді в хаті залишились тільки свої, рідні. Антонина глянула крізь вікно комусь у слід, зідхнула й, наче опритомнівши, жваво взялася прибирати зі столів.

— Антонинко, — обізвався дядько Олекса якось особливо влесливо. — Я так думаю, доню, що вони тут у хаті і без тебе впораються. А ми підемо та подивимось, що там у нас у дворі діється, чи все в порядку. Тож бо через цей клопіт залишалось усе без належного догляду. Чи худоба має пашу в яслах, чи все в порядку?

— Не турбуйтеся, дядьку, в мене все було й тепер є в доброму порядку. На ці жалобні дні я найняла Охрімового хлопця, щоб він за мене поравсь.

— Ну, це ти, небого можеш чужому хлопцеві довіряти, а я свого — такому не довірю. Так ходім. Я надворі тобі скажу, що і як воно має бути ...

Антонина не дуже охоче погодилась. Мусіла піти, бо її цікавило, що ж то вони, дядько Олекса, надворі такого цікавого скажуть.

МОВА 22-ГО СІЧНЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тувати, судити, поліційним терором і переслідуваннями застрашувати сучасну молоду ґенерацію і не дозволяти їй бутисобою.

Чи це не є доказ політичного банкрутства комуністичної системи на Україні?

Чи це не є доказ, що український нарід не лише зберіг, але і молодій ґенерації передав любов до свого?

Чи це не є доказ, що українська нація, навіть в умовах поневолення живе і постійно змагається за свої права

Так, це доказ на те! Так, це доказ, що всі обіцянки комуністичного режиму — не збаламутили нашого народу. Та що він пізнав, що ніколи не буде щасливим, поки не буде господарем на власній землі! І в цьому я бачу великий тріюмф української людини!

В цьому я бачу доказ, що наш нарід поступає так, як повинен поступати державний — хоч покищо поневолений — нарід!

І в поставі нашого народу я бачу найкращий доказ, що творці Української Народної Республіки в 1918 році робили правильно і як такі — ввійдуть навіки в історію свого народу!

Коли ми в цей день відзначаємо те велике свято українського народу, то запитаймо себе, що воно означає для нас — канадійців українського походження?

Ми використовуємо цю нагоду, щоб віддати шану всім тим, які своєю працею і трудом довели до створення української держави!

Ми інформуємо про це наших співгорожан і остерігаємо їх, щоб вони цінили і охороняли свою державу, бо їй так, як колись Україні, загрожує міжнародний комунізм!

Але і то — чи не найважніше — пошана до української державности — повинна заохотити нас ще з більшою увагою віднестись до нашого державного життя у це століття Канади!

Якщо наші брати і сестри на Україні в умовинах комуністичного режиму виказують державницьку поставу, то ми в умовинах вільної демократичної канадійської державности мусимо запитати себе:

А чи ми поступаємо, як державники? Чи ми поступаємо, як зріла спільнота? Чи ми використовуємо всі можливості, які нам тут дані? Чи ме здобуваємо своїм трудом і працею — належні нам місця?

Так — ми здобули не мало!

Українське ім'я в Канаді — це ім'я чесних, працьовитих, релігійних і культурних людей!

Але цього ще замало!

Нам треба посилити наші зусилля. Нам треба подбати про те, щоб не лише одиниці, але широкий загал, а зокрема наша молода ґенерація здобули належні місця в співкерівництві канадійської Держави!

Нам треба поставити собі ціль — об'єднати всі українські сили в Канаді! Забути те, що нас роз'єднує! Зберігати пошану до наших осягів минулого та прямувати до нових висот!

Колись ми мріяли про наших учителів. Тепер думаймо про те, щоб українці стали президентами наукових установ!

Колись ми змагались за наші кредитові спілки. Думаймо про те, коли українець стане президентом одного з канадійських банків!

Якщо наш нарід там — і ми тут — так будемо розуміти вагу і значення 22-го січня 1918 року, то можемо бути певні, що він буде днем, яким не лише наші попередники, не лише ми, але наші діти і наші внуки — будуть гордитись! І будуть мати відвагу сказати:

Це той великий день, в якому велика Українська Нація зайняла місце в новітній історії і заявила цілому світові:

Україна зріла до Державного буття!

Україна гідна до Державного буття!

Україна стала і бажає залишитись державною нацією!

РОКОВИНИ 22-ГО СІЧНЯ

Проголошення Дня Української Незалежности в місті Гемпстед, Н.Й. Українська делеґація в посадника міста — (зліва): Надя Думенко, Ярослав Сидор, Володимир Атляс, Степан Капчак, посадник Ралф Г. Казо, Михайло Думенко, Анна Курчак, Микола Кравчук, Віра Кравчук, Микола Курчак, Надія Сельська та Аліція Ґураль.

РОЧЕСТЕР, Н.Й.

20-го січня чимало зібралося українського громадянства в залі міської управи, щоб бути наочним свідком проголошення Українського Дня Незалежности. Пан В. Андрушин, голова відділу УККА з'ясував цілі зібрання і попросив пана Ф. Лемба, посадника нашого міста, щоб він відчитав Проклямацію. По відчитанню Проклямації, пан Ф. Лемб проголосив 22-го січня 1967 Українським Днем Незалежности, закликаючи американське громадянство міста Рочестеру включитися і разом з українцями відзначити Український День Незалежности. На знак вдячности двоє дівчат, вручили посадникові квіти. Всі події передавали місцеві телевізійні стації. Український прапор повівав три дні на ратуші міської управи.

В неділю 22-го січня в усіх українських церквах відправлено Богослужби в наміренню українського народу. Того ж дня увечері, в Українському Нар. Домі, відбувся концерт. Американський гимн відспівала пані П. Міллер. Пан Василь Андрушин говорив про значення 22-го січня, відчитав Проклямацію, підписану паном Ф. Лембом, посадником міста. Був апель українських комбатантів, роздано відзнаки заслуги, отці С. Городецький і М. Чарнявський посв'ятили відзнаки, а пан д-р Л. Рубінґер, голова відділу ОБВУ, сказав слово до української молоді, закликаючи, щоб вона ішла слідами бувших вояків, бо Україна є ще під московським пануванням. Св'яточну доповідь відчитав пан Василь Пелишенко.

Жіночий квартет під диригентурою пані проф. Ірини Костенюк відспівав три пісні, за що отримав бурю оплесків, а пані професорці І. Костинюк належиться українське спасибі, за її труди. „Родимий Краю" — нар. пісня й „Кажуть люди щом щаслива", відспівала пані П. Міллер. Пані П. Міллер частенько бере участь в імпрезах нашої громади, її милозвучного голосу з приємністю слухається. Супровід на піяні — пані М. Сорохтий. „Імпромту" — Шопена, „Композиція" — Безкоровайного, виконала панна Леся Ворисенко, надійна і талановита п'яністка.

„В'язанку гуцульських танків" — „Гопак" — „Привіт Тобі, Україно" у виконанні Танцювальної Групи „Черемош" — під проводом пана Ярослава Кужіля, виконали молоді хлопці і дівчата, повні сили і енергії. На признання та подяку заслуговує пан Я. Кужіль за труди.

Всі учасники концерту насцені разом з присутніми на залі відспівали український національний гимн.

Р. Г. С.

МІННЕАПОЛІС, Мінн.

22-го січня українська громада Твин-Сіті відзначила Річницю проголошення України Незалежною Державою.

Головний доповідач на цьому вечері — конґресмен Клярк МакҐреґор цікавиться проблемою поневолених націй під комунізмом.

Українську проблему він знає так добре, що хотілося б, щоб де-хто з наших людей так зрозумів суть підривної політики комунізму на еміграції. Наша молодь повинна взятися за вивчення історії України і визвольних її змагань.

Добре подав д-р ЄвгенМіцевич події, які розвивалися на протязі 49 років в Україні, і обов'язки — еміґрації в Америці.

Відповідну пошану віддано поляглим в боротьбі за волю України і теж вшановано присутніх на залі учасників визвольних змагань (д-р Анатолій Лисий). Гарне і змістовне вступне слово Голови місцевого Сідділу УККА д-ра Михайла Козака створило відповідний настрій на залі. Присутні, а було їх коло 400 осіб, нагороджували оплесками кожного доповідача.

Три представники молодшої ґенерації — Марія Свінціцька, Оксана Левицька і Микола Кушнір відчитали Проголошення губернатора стейту Гарольда Ле Вандора і посадників обох міст А. Нафталина і Т. Бірн.

Приємне враження викликало піднесення дарунку конґресменові К. Мак Ґрегору нашими наймолодшими: Ева Вакір'як, Андрій Каркоць і Анатоль Пригор ручно різьбленного орла з виґравуванням на ньому „Високодостойному конґресменові Кларкові Мак Ґреґору від американських українців Міннесоти."

Приймаючи подарунок Мак Ґреґор сказав: „Як будете у Вашинґтоні Д.К. і зайдете до мене, то побачите на чоловому місці мого бюрка ваш дарунок."

Протест проти насильства над культурними діячами України, прочитав д-р Володимир Анастас. Цей протест прийнято одноголосно.

В мистецькій частині виступала співачка Оксана Бринь, виконуючи дві пісні при акомпаніяменті піяніста Ричарда Згодави. Деклямували пані Ольга Остапчук та інж. Ярослав Корсунський. Програму закінчив хор „Дніпро" під батутою Миколи Бриня. Супровід на піяно: Ричард Згодава.

Співом національного гимну закінчився вечір.

Управа УККА приложила багато старань, щоб цей вечір пройшов гідно. Декорацію сцени оформив проф. Михайло Михалевич.

21-го січня влаштовано виставку матеріялів з визольних змагань, спонзоровану Союзом Укр. Ветеранів під кер. ген. Филоновича. Виставка відбулася в залі школи при церкві св. Константина і відвідало її 135 осіб.

22-го січня по всіх українських церквах відслужено молебень за кращу долю українського народу.

Валентина Єрмоленко

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка" і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК ч. 5.

Я. Пастух, Баптістовн	$ 8.00	Б. Клецор, Бронкс	1.10
290 Від. УНС св. Неп. Зач. Пречистої Діви Марії,	5.00	В. Авдиковський, Віллімантик	1.00
М. Прегар, Міннеаполіс	5.00	А. Балко, Клівленд	1.00
М. Бахматюк, Шикаго	3.00	М. Боднар, Торонто	1.00
К. Боковець, Гарфілд	3.00	Е. Боднаренко, Трентон	1.00
Б. Бурачинський, Мейплвуд	3.00	Ф. Возьний,	1.00
А. Василенко, Вартон	3.00	А. Горин, Вест Гемпстед	1.00
І. Виадзура, Віннетка	3.00	С. Ґрозьо, Нантіковк	1.00
П. Волічинський, Вудсайд	3.00	А. Дворський, Трой	1.00
І. Грицишин, Шикаго	3.00	В. Дзямбила, Вотервліт	1.00
І. Гузиляк, Овбурн	3.00	І. Забитовський, Гартфорд	1.00
П. Дворянин, Елмайра	3.00	І. Заневич, Нюарк	1.00
Т. Дмітерко, Клівленд	3.00	Г. Зотовський, Реґо Парк	1.00
С. Карпа, Тіллсайд	3.00	М. Кобилянський, Лонг Айленд Сіті	1.00
Т. Корецький Дейвілл	3.00	І. Колодій, Джексон Г.	1.00
П. Кос, Акрон	3.00	Т. Колодій, Джексон	1.00
М. Костишин, Линбрук	3.00	Е. Костюк, Сиракюз	1.00
И. Кровіцький, Дірборн	3.00	А. Кушнір, Ренкін Брад.	1.00
М. В. Кулинич, Джексон Гайтс	3.00	М. Лепак, Шикаго	1.00
М. Левенсон, Філядельфія	3.00	С. Літепло, Бруклин	1.00
І. Орлянський Лос Андж.	3.00	Д. Лукиник, Ню Гейвен	1.00
І. Паладій, Асторія	3.00	Ю. Луценко, Бруклин	1.00
Г. Попадюк, Бруклин	3.00	М. Ляшенко, Шикаго	1.00
С. Романків, Гартфорд	3.00	В. Малиновський, Міннеаполіс	1.00
В. Рондяк, Ню Гейвен	3.00	В. Михоанч, Шикаго	1.00
А. Рудницький, Севен Гиллс	3.00	П. Нессен, Філядельфія	1.00
М. Садовський, Ст. Луїс	3.00	І. Патуляк, Джерзі Сіті	1.00
В. Сокол, Кемпбелл	3.00	В. Пирський, Філядельфія	1.00
В. Сцебело, Ленсінг	3.00	А. Плаксій, Меррік	1.00
Т. Ткачишин, Бунтон	3.00	П. Польовий, Олифант	1.00
М. Загородний, Ірвінгтон	2.30	М. Пушкар, Ню Гейвен	1.00
В. Андрух, Пассейк	2.00	В. Руд, Дітройт	1.00
Т. Бартош, Денвер	2.00	І. Рудик, Бруклин	1.00
М. Гринків, Філядельфія	2.00	О. Салабай, Дітройт	1.00
М. Грицик, Дітройт	2.00	С. Сасовський, Петерсон	1.00
М. Коблянський, Елмонт	2 00	Я. Сохоцький, Клівленд	1.00
Косовський, Вілмігтон	2.00	М. Терлецький, Бейсайд	1.00
М. Креср, Боффало	2.00	Л. Хомко, Волнатпорт	1.00
К. Кузьменко, Кліфтон	2.00	С. Ференц, Джерзі Сіті	1.00
Д. Курия, Брукгевен	2.00	І. Ференц, Джерзі Сіті	1.00
Т. Кучма, Шикаго	2.00	І. Цуркан, Шикаго	1.00
И. Марійчук, Філядельфія	2.00	І. Чигрин, Сейнт Пол	1.00
М. Мороз, Раквілл	2.00	М. Чорний, Толідо	1.00
Б. Паньків, Лаурелтон	2.00	В. Шалайко, Гемтремк	1.00
В. Прокоп, Філядельфія	2.00	І. Швець, Джефферсон	1.00
В. Сторожинський, Бронкс	2.00	Ю. Шермета, Сеймор	1.00
С. Хомяк, Болтон Лендінг	2.00	Д. Шмаґала, Клівленд	1.00
Н. Юречків, Торонто	2.00	И. Шмігельський, Торонто	1.00
Д. Ліницький, Клівленд	1:75	Н. Ярем, Ліма	1.00
Я. Кубів, Піттсбург	1.20	М. Яремко, Геленвілл	1.00

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Ділимося сумною вісткою з Членством Хору Думка, співочою Родиною СУХА, що 26-го січня 1967 р. згинув трагічно при праці на 38-му році життя Член нашого Хору

бл. п.

СТЕПАН ВОЙЦІЦЬКИЙ

Похоронний чин відбувся в понеділок, 30-го січня 1967 р. з церкви св. Юра в Ню Йорку, на цвинтар Чесного Хреста, Н. Дж.

Хор ДУМКА

Ділимося сумною вісткою з Родиною та Знайомими, що в дні 25-го січня 1967 року відійшла з Волі Всевишнього, по короткій недузі

бл. п.

МАРІЯ ЯЦУК

на 45-му році життя, родом із села Чашин, пов. Сянік.

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 29-го січня ц. р. о год. 8:00 веч. в похоронному заведенні Насевичів, при Френклін і Брави вул. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН — в понеділок, 30-го січня 1967 р. о год. 9:30 ранку з похоронного заведення до Катедри при Френклін вул., а Тіло Покійної перевезене на Вічний Спокій на цвинтар у Факс Чейс, Па.

Горем прибиті:
муж — АНТІН
діти — ВАСИЛЬ
СТЕФАНІЯ
БОГДАН
ПЕТРО
ЕВГЕН
ФЕДІР
МИКОЛА
ЯРОСЛАВ
ІВАН
ІВАННА
РОЗЕМАРІЯ

Сестра КАТЕРИНА і Батько і Мати в Польщі

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в п'ятницю, 27-го січня 1967 року заосмотрений Найсвятішими Тайнами, упокоївся в Бозі наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і БРАТ

бл. п.

ІВАН МУДРИЙ

уродженець м. Золочева, Зах. Україна, б. директор Народної Торгівлі в Золочеві.

ПОХОРОН у вівторок, 31-го січня 1967 р. о год. 9-ій ранку з храму Покрови Божої Матері в Озон Парку, Н. Й., на кладовище св. Ґертруди в Кольонія, Н. Дж.

Тлінні Останки спочивають в похоронному заведенні Walsh La Bella при 87-13 87th Street, Woodhaven, N. Y.

Про молитви за Спокій Душі, просять горем прибиті:
МАРІЯ — дружина
ДАРІЯ — донька
о. ЛЮБОМИР — син
ОКСАНА — сестра в Україні
Ближча і дальша Родина

У сороковий день від смерти бл. п.

інж. РОМАНА ГОЛОДА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 4 лютого ц. р. о 9-ій год. вранці в церкві св. о. Николая при вул. Квін у Торонті.

МАРІЯ ГОЛОД з Родиною

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Незабутнього Мужа, Батька, Брата і Шваґра

бл. п. Павла Заболоцького

буде відправлена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в суботу, 4-го лютого 1967 року

о год. 8-ій рано

в Церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж. при Санфорд Еве.

Про що повідомляє

ДРУЖИНА з РІДНЕЮ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Друзями і Знайомими, що 26-го січня 1967 року помер трагічною смертю

Бл. п. Степан ВОЙЦІЦЬКИЙ

на 37-му році життя.

ПОХОРОН в понеділок, 30-го січня 1967 р. о год. 9:45 ранку з похоронного заведення П. Яреми до церкви св. Юра, а відтак на цвинтар Holy Cross Cemetery, N. Arlington, N.J.

В глибокому смутку:
МАРІЯ — дружина
доньки — ОРИСЯ і СВІТЛЯНА
син — СТЕПАН

Українська Студентська Громада
в НЮАРКУ, Н. Дж.
— влаштовує —

МОНТАЖ — КРУТИ

Субота, 11-го лютого 1967 року
о год. 7:30 веч.
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
140 Prospect Avenue, Irvington, N.J.

71-ИЙ ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.
— влаштовує —
в неділю, 5-го лютого 1967 року
о год. 3-ій по пол. в малій залі
УНДому в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.
при 92 Фліт вулиці

ДИТЯЧУ ЗАБАВУ

В програмі: ЛЬОТЕРІЯ, ФІЛЬМ, ПЛИТИ З КАЗКАМИ, ЗАБАВИ, СМАЧНИЙ БУФЕТ.
Запрошуємо всіх Дітей разом з Родинами.

Для вшанування болючих роковин відходу на Вічну Ватру нашого Начального Пластуна

СІРОГО ЛЕВА

буде відслужена
в п'ятницю, 3-го лютого 1967 року
о год. 7-ій веч.
в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ (в каплиці)

ЖАЛОБНА ПАНАХИДА

Безпосередньо по Панахиді
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
при 2-ій Аве., ч. кімнати 31 — відбудуться

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ

присвячені світлій пам'яті
НАЧАЛЬНОГО ПЛАСТУНА

До участи в Панахиді запрошуємо наше Громадянство, Пласт-Прият і все Пластунство, а до участи в сходинах, зокрема Пласт-Прият і Пластунство.

ОСЕРЕДОК ПРАЦІ
У. П. СЕНІОРАТУ в НЮ ЙОРКУ

ПОДЯКА

Цією дорогою сердечно дякую Вп. Панам: д-рові О. ЕНТАЙНОВІ і д-рові Богданові СІЛЕЦЬКОМУ за вміле й успішне переведення важкої та скомплікованої операції.

Зокрема дякую д-рові БОГДАНОВІ СІЛЕЦЬКОМУ за не тільки братерське ставлення до мене від моменту мого прибуття до шпиталю, як теж безінтересовну і щиру опіку впродовж мого побуту у шпиталі.

Теж дякуємо всім тим, які виявили багато зрозуміння та старалися мені і моїй дружині допомогти в цей час.

Хай Господь Бог сторицею Вам відплатить!

інж. БОГДАН і ХРИСТИНА КУЛЬЧИЦЬКІ

ПРОЩА ДО СВ. МІСЦЬ

Епархія св. о. Николая за благословенням Їх Екселенції Преосв. Кир Ярослава організує ПРОЩУ ДО РИМУ, КОНСТАНТИНОПОЛЯ, ЄРУСАЛИМУ і ВИФЛЕЄМУ. Кромі тих св. місць, учасники прощі, відвідають ще інші релігійні осередки в Европі. Завданням цієї прощі є в молитовний спосіб відзначити СТОЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ КАНОНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО СВЯТОГО СВЯЩЕНОМУЧЕНИКА ЙОСАФАТА. Організацією прощі займається о. Яр. Свищук — редактор „Нової Зорі". За інформаціями просимо звертатися листовно на адресу:

THE NEW STAR
2208 W. Chicago Avenue Chicago, Ill. 60622

Увага! Філядельфія, Па. Увага!
Неділя, 5-го лютого 1967 року
о год. 4-ій після полудня
в залі Бенджамін Френклін Гайскул
при вулиці Брод

ТОВАРИСТВО ОПІКИ НАД МОЛОДДЮ І ДІТЬМИ „РІДНА ШКОЛА"
— влаштовує —
ВИСТАВУ П'ЄСИ-КАЗКИ АНАТОЛЯ ШИЯНА

ЛЕТЮЧИЙ КОРАБЕЛЬ

Музика: ІГОР СОНЕВИЦЬКИЙ
Пролог: ІРИНА ШУМИЛОВИЧ-ПУВАРСЬКА
У виконанні СТУДІЇ МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА з Ню Йорку
Постановка: ЛІДІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА
Хореографія: РОМА ПРИЙМА-БОГАЧЕВСЬКА
Оформлення сцени: ТАРАС ГІРНЯК

УПРАВА ТОВАРИСТВА „РІДНА ШКОЛА" ЗАПРОШУЄ НА ЦЮ НЕБУДЕННУ ВИСТАВУ ВСЮ ШКІЛЬНУ МОЛОДЬ ФІЛЯДЕЛЬФІЇ І СТАРШЕ ГРОМАДЯНСТВО.

Квитки в передпродажу в книгарні „ОРІОН", як також при касі перед початком вистави.

ВІСТІ З ТОРОНТА

КУТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК. — Відділ Союзу Українок Торонто - Захід влаштував 15-го січня о год. 3-ій по пол. в залі УНО при вул. Едвін Еве спільну кут'ю для членства і гостей. Святочне слово виголосив о. д-р Р. Даниляк, канцлер Торонтоньської Епархії. Пані мгр. Я. Зорич вітала присутніх від Централі СУ, п. Б. Зорич від УНС. Чисельно зібрані присутні в гарній і родинній атмосфері під звуки наших колядок провели цю традиційну імпрезу. В день Щедрого Вечора, 18-го січня спільні куті відбулися в багатьох наших парохіях і організаціях, з яких варто підкреслити в парохії св. Миколая та осередку СУМ.

КЛЮБ ТОСТМАЙСТРІВ. За ініціятивою п. П. Мельника в минулому році зорганізовано в Торонті клюб тостмайстрів, що став одиноким клюбом у світі, в якому вживається двох мов: української й англійської. Клюб є складовою частиною „Тост-майстер Інтернешонал", організації, що об'єднує у своїй системі понад 4.000 клюбів, які діють в усіх країнах вільного світу. Гаслом клюбу є: „Щоб краще думати, говорити й слухати"! Головне не те, що говорити, а як говорити! Клюб об'єднує 40 членів, здебільша молодих людей, які вчаться громадського і парламентарного порядку в публічних виступах, та веденні зборів. Цього року вперше клюб зорганізував Маланчин вечір, який пройшов з успіхом. Чистий дохід в сумі 400 дол. призначено на Фундацію ім. Т. Шевченка. Клюб має своє приміщення в українській гостинниці „Мейфер Інн", де кожного вівтірка відбуває сходини.

„ЖАЙВОРОНОК". — Музично - Драматичний Ансамбль ім. Леся Курбаса, виставить 11 і 12-го лютого в залі Українського Народного Дому, при вул. Липпинкат оперетку в 3-ох діях Ф. Легара „Жайворонок", — переклад В. Блавацького.

У МЕЙОРА ТОРОНТА. — 19-го січня представники організацій, світських, церковних, молоді й преси, під проводом голови відділу КУК в Торонті д-ра М. Кушпети зібралися у Сити Голл, для вручення мейорові українського національного прапору, який повівав на щоглі перед міською управою 21-22-го січня ц.р. Новообраний в цьогорічних виборах мейор Деннісон привітав українську громаду Торонта із національними святкуваннями, та підписав і проголосив Українські Дні.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ в СКАРБОРО. — Міська Рада під проводом посадника Кембела проголосила в Скарборо, що є повязане з Торонтом, „Український День" — 22-го січня. Делеґація української громади під проводом о. Р. Набережного та сумівок в національних строях передала міській управі український національний прапор, який повівав на щоглі перед будинком управи міста від суботи 21-го січня.

ПОКАЗ і ПРОДАЖ ПЕЧИВА. — Рада Народнього Мистецтва під проводом Л. Коссара в Торонті влаштувала в суботу 21-го січня о год. 2-ій по пол. з нагоди ювілейних святкувань 100-річчя Канади, показ і продаж печива етнічних груп у будинку Консумерс Газ Ко.

СВЯТОЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ СОЮЗОВЦІВ. — Хоч всі організаційні справи різних організацій під час свят обмежують свою активність, то не так воно є в УНС. П. Б. Зорич, в дні Нового Року виголосив в радіо промову про УНС, брав участь у відвідинах Преосвященного Владики Ізидора, в спільній куті СУ, та склав привіт від УНС на концерті колядок і щедрівок, а потім відбув зустріч з головним радним п. Д. Попадинцем із Монтреалю. Не залишався позаду і я. Починаючи від відвідин в нашого Єпископа, був на виставці святочних видань БУК, на концерті колядок. Спільна зустріч трьох членів Головного Уряду була доцільна, бо допомогла обговорити і устійнити наші завдання.

ДІВОЧИЙ ХОР КУРСІВ УКРАЇНОЗНАВСТВА. — При церкві св. Миколая існують курси українознавства, яких першою директоркою була пані Н. Попель, а тепер мгр. Я. Зорич, зорганізувався два роки тому дівочий хор під диригентурою панни Квітки Зорич, студ. 3-го курсу музичного інституту. 60 молодих студенток перетворились у зорганізовану і вправну мистецьку одиницю, що вже без „треми" бере участь навіть у поважних громадських виступах і здобуває собі признання нашої громади.

В. Дідюк

Трентон, Н. Дж.

АКАДЕМІЯ САМОСТІЙНОСТИ ТА СОБОРНОСТИ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

У середу 18-го січня цього року посадник міста Трентону Кармен Арменті прийняв делеґацію українського громадянства й підписав проклямацію, проголошуючи день 22 Січня Днем Української Незалежности. У неділю, 22 січня український синьо-жовтий прапор маяв на міській ратуші. Того ж дня в залі Української Православної Парафії св. Юрія Переможця відбулася святочна академія.

Академію розпочато американським національним гимном, прочитанням актів Самостійности й Соборности й проклямації посадника міста Трентону. Прапори український, американський й ОДУМ-івський тримали члени філії ОДУМ-у й Православної Молоді.

Урочисту доповідь виголосив інженер М. Тарасюк. Доповідач змалював обставини 1917-19 років, події й причини, що привели до проголошення актів Самостійности й Соборности.

Мистецьку частину розпочато сольоспівом пісні „Три шляхи" Маряною Сухенко, минулорічною королевою „Союзівки", а після дуетом сестер Маряни і Катрі Сухенко при фортепіяновому супроводі сестри Ліди. Сестри Сухенко відомі вже давніше українському громадянству своїми чудовими голосами.

Пані Віра Струк гарно продеклямувала вірш В. Сосюри „Любіть Україну".

Струнний квартет під керівництвом професора В. Тритяка з участю Ю. Турчина, П. Дитиняка, Г. Гунзельмана по мистецькому виконав „Колискова" Пошена й першу частину квартету Діперса.

Надзвичайною подією вечора був виступ жіночого ансамблю Православної Парафії св. Юрія Переможця під керівництвом професора В. Тритяка. Ансамбль у складі В. Бондаренко, С. Голінко, К. Мартиненко, Є. Пиця, Л. Скрипчук, І. Стрибко, О. Телеш, В. Струк, Т. Веремієнко, В. Фень, й Н. Ляшенко при акомпаніяменті Олі Голінко дуже гарно виконав пісні „Де Дніпро наш котить хвилі" й „Ми йдем вперід".

Святочну академію закінчено співом українського національного гимну.

Академію улаштувала Українська Православна Парафія св. Юрія Переможця при співучасті Українського Американського Демократичного Клюбу, Об'єднання Української Молоді та Товариства Сприяння Українській Національній Раді.

Чистий прихід із добровільних датків у сумі $60 вислано на підтримку Державного Центру УНРеспубліки.

Єко

В Непалю, малій гімалайській державі недалеко Тибету, якимсь чудом опинились сотні „бітніків" з різних країн Західньої Европи. Вони не хотіли платити рахунків по готелях і ресторанах то своїм зовнішнім виглядом і поведенням викликали загальне згіршення. Одного ранку поліція в столиці Непалю Катманду виарештувала всіх отих „бітніків", 50-ох, які підписали відповідні зобов'язання, дозволили залишитись, а близько 500 вивезли поза кордони держави.

Український прапор повівав над м. Трой, Н. Й.

Посадник м. Трой, у стейті Ню Йорк, Лоренс Д. Маєр приймає український національний прапор. Зліва: Рассел Колодій — від Українсько-Американських Ветеранів, Ярослав Хорват і Оксана Коновальчук — від Пласту, посадник Лоренс Д. Маєр, Уляна Коргун у народній ноші, Євген Наболотний — секретар Відділу УККА і Вілім Кучер — голова місцевого відділу УККА.

Трой, Н. Й. — Тут відбулось урочисте відзначення Дня Української Незалежности, проголошеного посадником цього міста Лоренсом Д. Маєром, з нагоди роковин 22 січня 1918 і 1919 рр. У неділю 22 січня над містом, поруч із зоряним американським — повівав жовто-блакитний прапор, переданий посадникові міста спеціяльною делеґацією (див. фото-знимку). Того ж дня в залі української католицької церкви відбулась відповідна урочиста академія.

В УВАН у ЗДА відбувся успішний концерт на допомогу українським ученим

Ню Йорк. — В неділю 29-го січня в УВАН у ЗДА відбувся концерт українських музик та композиторів на користь Фонду ім. Дмитра Дорошенка для допомоги українським ученим. У вступному слові голова Фонду проф. Наталя Осадча - Яната сказала, що в минулому році Фонд вислав різдвяні та великодні грошові подарунки в сумі від 10 до 25 долярів тридцять і сімом особам — старшим українським ученим та членам їх родин, підтримуючи цим матеріяльно і морально тих, хто на схилі віку зазнає біди. Після цього проф. Вадим Кіпа представив мистців і давав короткі пояснення до їх виступів. Вперше в стінах УВАН прозвучала арфа, на якій грала Маргарита Леськів, ще учениця середньої школи, але уже справжній майстер. Виступали також два молоді піяністи Марко Сидорак — який грав Ліста а Юрій Савицький грав Бетговена. Проф. О. Омельський відіграв три власні композиції, які захопили овдиторію. З цікавою програмою виступила блискуче Ганна Шерей: вона відспівала 12 пісень різних українських композиторів, що тепер перебувають на еміґрації. Її успіхові наглядно сприяв акомпаніямент піяністки Калини Чічка-Андрієнко. Проф. Н. Осадча-Яната подякувала наприкінці усім мистцям за жертвенну допомогу і проф. В. Кіпі та його дружині за уряджения концерту. Заля була повна і концерт мав добрий успіх.

Жюрі визнало винним Бейкера; йому грозить кара 48 років тюрми

Вашингтон. — Жюрі, складене з 6-ох чоловіків і 6-ох жінок, після давгих нарад в суботу і в неділю 28 і 29-го січня, визнало винним колишнього секретаря демократичної більшости в Сенаті 38-річного Роберта Дж. Бейкера в 7-ох пунктах оскарження із всіх дев'ятьох, і йому грозить найвищий вимір кари 48-ох років тюрми та грошова кара в сумі $47,000. Але передбачають, що суд не визначить підсудному найвищої кари. Негайно після оголошення вислідy жюрі адвокат оскарженого Едвард Беннетт Вілліямс заявив, що він вносить апеляцію до Апеляційного Суду, а як треба буде, то і до Найвищого Суду ЗДА. Бейкера визнало жюрі винним в тому, що він, займаючи відповідальне і впливове становище, допустився злочину неплачення податків, злодійства та змови, щоб обманути Уряд ЗДА. Присутній підсудний вислухав спокійно вироку, але прикінці йому тряслися руки й губи, коли він закурював циґарку. Присутня в суді була дружина Бейкера і його старша донька. Бейкер перебуває на волі за кавцією $5,000. Він залишиться на волі і під час того, як будуть вирішувати апеляцію. Прокуратор заявив після оголошення вироку, що вирок суду є вповні справедливий, бо судова акція дала доказ, що підсудний доконав закинені йому злочини.

В Комуністичному Китаї продовжується громадянська війна

Токіо. — З Комуністичного Китаю наспіли до японської преси дальші хаотичні й інколи взаємосуперечні вістки, які проте потверджують, що в тій комуністичній країні насправді йде громадянська війна. Не з'ясована роля „народної армії", яка до цього часу не втручалася до „культурної революції" що її повів режим Мао Тсе-тунґа в боротьбі проти своїх противників. Після того, як прем'єр Чу Ен-лай і військовий міністер та найбільший звеличник Мао Тсе-тунґа Лін Піао звернулися з закликом до армії, щоб вона активно підтримала „великого вождя і вчителя" Мао Тсе - тунґа, в одних містах і провінціях буцім-то прийшло до зудару між військом і ворохобними селянськими демонстрантами, в інших знову військо поставилось пасивно до тих закликів. У внутрішній Монголії військо буцім-то вороже режимові Мао Тсе - тунґа, але в провінції Сінкіянґу неначе б то льояльне режимові військо окружило було зворохоблені військові частини. Однак з наспілих вісток можна здогадуватись, що китайські старшини не хочуть активно анґажувати себе по будь-которому боці й між льояльними та опозиційними старшинами йдуть на місцях переговори. Зате у велетенському антисовєтському вічі в Пейпінґу з приводу побиття у Москві китайських студентів взяли участь також військові частини — з портретами Мао Тсе - тунґа та протисовєтськими транспарентами.

З пожовклих листків

Що писала „Свобода" 50 років тому

„Вілсон домагається рівної свободи для всіх народів"
(„Свобода" з 25 січня 1917.)

„В понеділок 22 січня президент Вілсон виголосив у Сенаті у Вашингтоні бесіду в справі мира, якої зміст тої самої хвилі зіставврученийвсім послам воюючих країн. Отсе є другий поважний крок президента Вілсона в цілі закінчення страшної братовбивчої війни і положення тривалих основ під мир у цілім світі. В своїй промові президент Вілсон подав також услів'я, на яких Злучені Держави були би готові своєю силою і повагою заґарантувати мир і справедливість у світі... Таким першим услов'ям уважає президент: мир без побіди. Жадна воююча держава не сміє вийти з війни ні побідною ні побідженою. В противнім случаю заключення мира буде мати позір, що побідна сторона змусила другу до мира і подиктувала їй услів'я..."

„Справа Галичини буде полагоджена аж по війні"
(„Свобода" з 27 січня 1917.)

„Берлін, 25 січня. — Телеграми з Відня доносять, що різниці, які існували між Австрією а Угорщиною, будуть небаром вирівняні; з початком місяця лютого прийде вже до підписання взаїмної угоди. По підписанню сеї угоди розпічнуться сейчас переговори в справі торговельних договорів між Австро-Угорщиною а Німеччиною. Угода з Угорщиною має бути заключена на 20 літ. Практичне полагодження сих справ скріпить ще сильніше становище президента австрійського кабінету, Клям Мартініца, і можна надіятися, що він буде всилі в протягу 8 або 10 тижнів занятися полагодженням біжучих справ чеських. До таких справ належить поділ Чехії на нові округи і введення німецької мови у внутрішнім урядуванню. По довершенні сего буде скликаний парлямент. Справа Галичини зістала остаточно відложена аж на час по війні".

НОВОРІЧНА ЗАБАВА

Кожна людина зустрічає Новий Рік по - своєму. На Новорічну забаву йдуть ті, що люблять життя, яким воно є; щоб посміятися з горя, щоб в обійми прийняти радість, щоб з'єднати свої почуття з іншими — сильнішими і разом привітати Новий Рік, сказати слово у невідоме, приглянутись йому, як мама новонародженому синові — у ньому лише надії...

Ми прийшли трошки пізніше, і вже при дверях завважили, що забава гойдається в танку. Дзвенить оркестра, кружляють пари, і виблискують красою довгі жіночі суконки. Гості забави стелять дорогу Новому рокові. У кожного на думці час, коли обидві стрілки годинника зустрінуться на числі „12". Це важна хвилина. У ній зробимо новий крок у житті і з життям, у світі для світу; і цей крок не всім те саме: одним ближче до „заходу сонця", іншим лиш почався „схід" — довгий шлях — дорога..

Забава загально - громадська. Так рідко буває. У маленькому клюбі спортовців зійшлися люди із усіх груп і середовищ, товариств і організацій, заступлено всі наші „території", і словом — увесь новий календар!... Як то гарно, як мило, коли брат брата любить!

Ми ще не встигли зайняти місце, як знову загриміла оркестра, і гості на залі покотилися у віденськім вальсі! Наших пань „упросили" в танок і мило було бачити, що вони вміють гнутися, як у травні місяці лози, як фігурки на сцені лялькового театру! А вдома їх кістоньки хрустять у ревматизмі, немов у замерзлому дереві гилячки... Новорічна забава! У ній радість, гумор, сатира! Сатира на зло, щоб на землі утвердилися добро і правда!

Коло столиків лишилися самі мужчини, з більшими і меншими „зачісками", і підбадьорують себе „гарячими" у льоді напитками. Вони мовчки „переварюють" у собі враження! Блиск краси наших пань чарує кожного. В довгих, бальових суконках вони немов пави! Суконки під час танцю, не раз, спізнялися на скрутах танґо, і здавалося ось-ось струнка сарна лишиться сама без прикрас... Навіть декорована стеля усміхалася надщербком місяця, і ніби, навмисне губила бинди із кольорового паперу. У ті бинди — новорічні прикраси закручувалися залюблені пари. Це добра признака: їх „в'яже" Новий Рік; дівча - красуня сяє в усмішці, радіє думкою - гадкою, як в стародавні часи на св'ято Івана Купала...

Оркестра втихла, заповнюються місця за столами. Пані прийшли задихані, але в гуморі. Пробуємо й далі тримати їх у тоні багатої, новорічної забави: просимо до солодкого, до „гіркого", та марні турботи; пані тримають себе в „лінії" бальових суконок, і ні фунта більше! Тоді веселі тони почали оповідати щось веселе.

Знову заграла оркестра, але її перервав аранжер забави: важне для всіх — за три хвилини вступаємо в Новий, 1967 рік!

В залі рух. Гості наповнюють чарки, всі шукають найближчих, щоб стати ближче, щоб першому привітати, побажати щастя в новому році. Може хтось мав на думці новорічний поцілунок, (ах ті мужчини!), — може й друга „сторона"... Словом, лишім цю тему для тих, хто любить поцілунки!...

Ось і ще хвилина і аранжер проголошує: „1967 Рік!"

Гості на ногах! Заля гуде! Гості в привіті, в поцілунку, гості в Новому Році. Його ім'я — 1967!

Щасливого НОВОГО РОКУ!

До столика піддійшов старший пан, з чаркою в руках і запитав з чуттям песимізму: „Що принесе нам Новий Рік?!"

Його друг відважно відповів:

Що принесе?
Я все сприймаю:
Горе.
Радість,
і удар! —
І, як палаючу надію,
Беру я новий календар!

Х. Довгалюк
Рочестер, 1967.

ТАРЗАН, Ч. 5754. Іронія мавзолею на горі.

Замість знайтися в глухім куті, Тарзан використав нагло стіну до скоку вперед і встромив свій дзюбак через металеву плиту на грудях!

Пізніше після похоронення Хуана Торреса в камінній халупі, він роздумував над іронією того мавзолею на вершку гори.